

Na prve tragove o kuglanju, sportu u "kojem se kuglom ruše čunjevi postavljeni na određenoj udaljenosti", povjesničari su nailazili u posve različitim razdobljima. Tako se o toj igri, koja je u francuskom, nje-

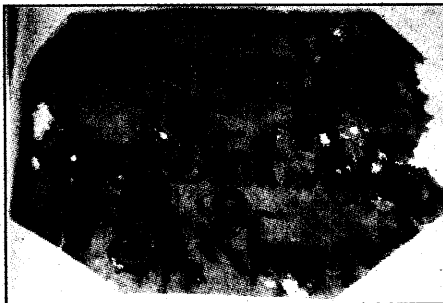
mačkom ili slovenskom jeziku dobila ime po čunjevima (keglama), a u engleskom, hrvatskom... po kugli, štire vijesti mogu pronaći i u podacima iz života klera u petom stoljeću (!), s tim što će se sve više detalja saznavati iz pisanih ostavština srednjeg vijeka. U Njemačkoj se, tako, u 15. i 16. stoljeću kuglalo pred crkvama, a u Engleskoj je novi sport, još u 14. stoljeću, dostigao takvu popularnost da su ga morali - zabraniti. Kuglanje je, naime, "prijetilo" oduzimanje popularnosti, tada mnogo značajnijem, streličarstvu. No, zabrane su nastupile i kad su "natjecanja kuglama i čunjevima, sve češće, prouzročila pijančevanje, tučnjave i hazard!"

ZAPISNIK IZ OPĆINE

Nekadašnji su leksikografski podaci pogrešno tumačili da je kuglanje, kao zabava među građan-

Korijeni još u osamnaestom stoljeću

Piše: Dragutin KERŽE

Protokol općine Osijek iz 1769. godine, kada je zabilježen početak kuglačke aktivnosti

stvom Hrvatske, uočeno u drugoj polovini 19. stoljeća. Jer, osječka povijesna vrela, još točnije; dva citata iz Zapisnika općine Osijek, nepobitno nam donose slike kuglačkih zbivanja stotinjak godina - prije toga! Prema tumačenju dr. Stjepana Sršana, ravnatelja državnog arhiva u Osijeku, "to su prvi pisani tragovi, što ne znači da se građanstvo Osijeka nije bavljalo kuglanjem još i ranije." Tako je prvi trag pronađen u Zapisniku (protokolu) sa sjednice 4. travnja 1769., na kojoj se, uz ostalo, spominje bizaran događaj *NA KUGLANI gostionice u Novom gradu, što odgovara poziciji današnjeg Gradskog vrta*. Koncesionaru ondašnje bolnice bilo je, naime, dopušteno graditi objekte za društvene igre, pa ne čudi što je, osim kuglane, na istoj sjednici spominjano i streljšte. A to je dokaz, da je streljaštvo postojalo u Osijeku znatno prije utemeljenja prvog društva (1784.). No, vratimo se kuglanju, koje se spominje i u zapisniku sa sjednice 27. srpnja 1785.

- Po zapovjedi podžupana Đure Jankovića, izglašane su odluke o uvođenju *požunskih mjera, o imenovanju Ivana Apfelsbofera za ovlaštena gradskog baždara, o odobrenju za rad nove primalje, kao i - da se KOD KUGLANE NE SMIJE VIŠE UZIMATI NEGO JEDAN KRAJCAR ZA IGRU*, a što se odnosi "na građane, trgovačke pomoćnike i općinstvo."

DVOBOJ S VUKOVARSKIM DUNAVOM

Izvjesno je da je kuglanje, kao i u cijeloj Hrvatskoj, s vremenom prerastalo u jedan od najpopularnijih sportova i u Osijeku. No, pisanih vrela praktički nema sve do sredine tridesetih godina 20. stoljeća. Tako je povjesničar, prof. Vilim Matić, iz dostupnih povijesnih zabilježki tog doba, arhivirao da je »Gradsko poglavarstvo u Osijeku, u ljeto 1923., izdalo Gradskom streljačkom društvu dozvolu za gradnju kuglane na površini Društva kraj Gradskog vrta u Novom gradu...«. Veza sa zapisnicima iz 18. stoljeća, koji također spominju Novi grad, zacijelo nije slučajna. Bilo kako bilo, deset godina kasnije utemeljen je Kuglački športski klub Zmaj, čija je prijateljska utakmica s vukovarskim Dunavom, 14. svibnja 1933., ostavila prvi trag o utakmici kuglača u Osijeku. Na prostoru uz današnji zid, na potezu jug-sjever na ulazu u Tvornicu šećera (na kraju današnje Frankopanske), 1926. sagrađena je jednostazna, zemljana kuglana koju su koristili članovi »Snage«, kluba čiji su članovi bili poglavito djelatnici Šećerane. Tada su već bile uobičajene brojne prijateljske utakmice, jer su u Osijeku postojali još i ovi klubovi: Poštar, Frankopan, Croatia, Grafičar, Velebit, Bumbar, Željezničar, Sloga, Tomislav, Grafičar, Zadrugar...

Nastavlja se